

REFERAT |SON| Formannskapet (2015-2019) d. 29-11-2017

Mødedato Onsdag d. 29. november 2017 kl. 12:30

Mødested Juvet

Indholdsfortegnelse

Program for møtet.....	3
Gebyrregulativ tekniske tjenester 2018.....	5
Nedjustering av prosjektrammer 2017.....	12
Økonomiplan 2018-2021 og årsbudsjett 2018.....	15

Punkt 14/17: Program for møtet

SONGDALEN
KOMMUNE

MØTEINNKALLING

Formannskapet

Dato: 29.11.2017 kl. 12:30
Sted: Juvet
Arkivsak: 16/02989
Arkivkode: 033

Eventuelle forfall må meldes snarest.
Vararepresentanter møter etter nærmere innkalling.
Sakslisten er utlagt til offentlighet i rådhuset, på bibliotekene og www.songdalen.kommune.no

SAKSKART			Side
Program for møtet			
Saker til behandling			
50/17	17/01012-17	Gebyrregulativ tekniske tjenester 2018	3
51/17	17/01517-1	Nedjustering av prosjektrammer 2017	10
52/17	17/01206-8	Økonomiplan 2018-2021 og årsbudsjett 2018	12

Songdalen kommune, 21.november 2017

Johnny Greibesland
Ordfører

Reidun Fredriksen
Form.skap.sekr.

Punkt 50/17: Gebyrregulativ tekniske tjenester 2018

Bilag

Vedtak FS, 29112017, Sak 50/17, Gebyrregulativ tekniske tjenester 2018

Vedtak FS, 29112017, Sak 50/17, Gebyrregulativ tekniske tjenester 2018

Gebyrregulativ plan byggesak mm 2018

Gebyrregulativ for saksbehandling og kontroll av mindre avløpsanlegg 2018

Betalingssatser øvrige gebyrer 2018

Kommunesammenligning av gebyrregulativ

Gebyrregulativ matrikkel 2018

Gebyrregulativ VA 2018

VAR gebyrer grafisk fremstilt

Gebyrregulativ for saksbehandling og kontroll ved opprydding i forurenset grunn ved bygge og gravearbeider 2018

Prisliste renovasjon 2018

Styret i Avfall Sør sak 41-2017: Avfallsgebyrer til kommunene

Dato 16. november 2017
Saksnr.: 17/01012-17
Saksbehandler Inger Johanne Larsen

Saksgang

Formannskapet
Kommunestyret

Møtedato

29.11.2017
13.12.2017

Gebyrregulativ tekniske tjenester 2018

Rådmannen ber formannskapet legge frem for kommunestyret følgende forslag til innstilling:

[Gebyrer for tekniske tjenester for 2018 vedtas i tråd med rådmannens forslag](#)

Sammendrag

Forslag til gebyrregulativ for tekniske tjenester ble lagt frem for formannskapet til orientering i møte 11.10.2017, sak 35/17, der formannskapet fattet følgende vedtak:

«Informasjonssak vedrørende gebyrer for tekniske tjenester tas til orientering.»

Saksfremlegget er endret i avsnittet om vann og avløp og øvrige gebyrer. Utover dette er saken helt lik orienteringssaken.

Kommunens statistikk viser at gebyrinntektene ikke dekker kostnadene ved behandling av bygge- og plansaker, og det foreslås derfor å øke gebyrene med mer enn prisveksten. Det foreslås mindre justeringer i gebyrer etter matrikkellova. Det foreslås å innføre selvkostdekning for saker etter eierseksjonsloven.

VAR-gebyrene for en vanlig bolig økes med 4,5 %. I dette ligger gebyr til vann, avløp, renovasjon og feiing.

Vedlegg:

Prisliste renovasjon 2018

Styret i Avfall Sør sak 41-2017: Avfallsgebyrer til kommunene

Gebyrregulativ for saksbehandling og kontroll av mindre avløpsanlegg 2018

Gebyrregulativ for saksbehandling og kontroll ved opprydding i forurenset grunn ved bygge og gravearbeider 2018

VAR gebyrer grafisk fremstilt

Gebyrregulativ plan byggesak mm 2018

Gebyrregulativ VA 2018

Betalingssatser øvrige gebyrer 2018

Gebyrregulativ matrikkel 2018

Kommunesammenligning av gebyrregulativ

Vedtak FS, 29112017, Sak 50/17, Gebyrregulativ tekniske tjenester 2018

Gebyrer for konsesjonssaker og delingssaker etter jordlova

Etter forskrift om gebyr for konsesjons- og delings saker kan kommunen kreve gebyr for behandling av delesaker etter jordlova og konsesjonssaker etter konsesjonsloven. Gebyret kan ikke overstige kr. 5.000,- for konsesjonssøknader og kr. 2.000,- for delesaker.

Rådmannen foreslår ingen endringer i gebyrer for disse sakstypene.

Gebyrer for infoland-tjenester

Infoland er et bestillings- og distribusjonssystem for eiendomsinformasjon, kart- og plandata. Infoland brukes bl.a. av meglere for å bestille opplysninger fra kommunen om eiendommer som skal selges. Meglere må betale et gebyr for tilgang til disse opplysningene.

Rådmannen foreslår at gebyrene økes med 5 %.

Gebyret for plansaker etter plan- og bygningsloven

Etter plan- og bygningsloven kan kommunen kreve gebyr for arbeid som utføres med hjemmel i loven. Gebyret beregnes ikke for hver enkelt sak, men gebyrinntektene kan til sammen ikke være større enn selvkost. Kommunen benytter et dataprogram for å beregne selvkost. Dataprogrammet er laget for å ivareta "Retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester" utgitt av moderniserings-departementet i 2014, gjeldende fra 01.01.2015.

Alle gebyrinntekter benyttes kun til dekning av direkte og indirekte kostnader (inkl. avskrivninger og kalkulatoriske renter), og kan ikke brukes til å finansiere andre tjenester.

Det er foretatt en etterberegning av selvkost for Songdalen kommune, jf. tabell nedenfor:

År	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Selvkostdekning i %	9,6	13,4	27,7	22,9	38,2	23,7	11,5*

* = forventet selvkostdekning basert på beregninger foretatt medio september 2017

Tallene viser at Songdalen kommune ikke har klart å oppnå selvkost innen plansektoren, og dermed subsidierer behandlingen av plansaker.

Kommunens selvkostdekning er lav. Dette kommer av at kommunens kostnader er stabile, mens inntektssiden har store variasjoner fra år til år. Kommunen kan heller ikke ta gebyr for alle plansaker som behandles. Det er vanskelig for kommunen å beregne hvor mange plansaker som kommer til behandling hvert år, noe som gjør budsjetteringen usikker.

Rådmannen foreslår følgende endringer i gebyrene for plansaker:

1. Fastgebyret for detaljreguleringsplaner øker fra 80.000,- til 90.000,- kr
2. Gebyr for vesentlig endring av reguleringsplan øker fra 40.000,- til 50.000,- kr
3. Gebyr for mindre endringer som vedtas av administrasjonen økes fra 10.000,- til 15.000,-kr
4. Det innføres gebyr for avholdelse av oppstartsmøte med kommunen på kr. 15.000,-
5. Arealgebyret økes med kr. 1,-

Endringen av gebyrene vil medføre økte inntekter til kommunen, og lavere grad av subsidiering innen sektoren.

Gebyr for behandling av byggesaker etter plan- og bygningsloven

De samlede gebyrinntekter kan etter loven ikke overstige selvkost for kommunen. Gebyret beregnes ikke for hver enkelt sak, men gebyrinntektene kan til sammen ikke være større enn selvkost. Kommunen benytter et dataprogram for å beregne selvkost innenfor sektoren. Dataprogrammet er laget for å ivareta "Retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester" utgitt av moderniserings-departementet i 2014, gjeldende fra 01.01.2015.

Alle gebyrinntekter benyttes kun til dekning av direkte og indirekte kostnader (inkl. avskrivninger og kalkulatoriske renter), og kan ikke brukes til å finansiere andre tjenester.

Det er foretatt en etterberegning av selvkost for Songdalen kommune, jf. tabell nedenfor:

År	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Selvkostdekning	89,7	90,2	65,5	80,4	72,1	58,1	68,4*

byggesak i %							
--------------	--	--	--	--	--	--	--

* = forventet selvkostdekning basert på beregninger medio september 2017

Beregningene for byggesak viser at kommunen ligger under selvkost.

Rådmannen fremhever at det er en rekke faktorer som kommunen ikke rår over i forhold til budsjettering og oppnåelse av selvkost. Den største usikkerheten er gjerne knyttet til at antall saker varierer fra år til år. Lovendringer har også ført til at kommunen får færre saker til behandling.

Kommunen har redusert bemanningen på byggesak pga. forventet nedgang i antall byggesaker som kommer til behandling.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har i en avgjørelse presisert at kommunens generelle arbeid med ulovlighetsoppfølging ikke kan danne grunnlag for gebyrileggelse i den enkelte byggesak. Kommunens generelle arbeid med ulovlighetssaker kan imidlertid inngå i kommunens beregningsgrunnlag ved utforming av gebyrregulativet («overheadkostnader»). Rådmannen foreslår på denne bakgrunnen en endring i hvordan arbeidet med ulovlighetssaker er finansiert. Endringen medfører at gebyret for ulovlig byggearbeid fjernes, og overheadkostnadene for alle gebyrer økes (for å dekke kommunens arbeid med ulovlighetsoppfølging).

Det er videre en målsetting at kommunen skal ha selvkostdekning innenfor byggesaksområdet. Rådmannen foreslår på denne bakgrunnen økninger i byggesaksgebyrene.

Rådmannen foreslår følgende endringer i gebyrer:

1. Gebyr for søknadspiktige tiltak som kan forestås av tiltakshaver økes fra 5.000,- til kr. 5.500,-.
2. Det innføres eget gebyr for rehabilitering av pipe. Gebyret settes ned fra kr. 5.000,- til 1.500,-
3. Det innføres eget gebyr for rivning av små tiltak (hvor tiltakshaver kan søke selv). Gebyret settes ned fra kr. 5.000,- til kr. 2.500,-.
4. Oppføring av bolig med en boenhet økes fra 14.000,- til 15.000,- kr
5. Tillegg for ekstra boenhet økes fra 8.000,- til 9.000,-
6. Til- og påbygging/ombygging, bruksendring mv økes fra kr 6.000,- til kr. 6.500,-
7. For andre bygg enn boligbygg, foreslås å øke gebyrene med kr. 1.000,- pr arealintervall i intervallene fra 0 til 200 kvm (i hovedsak vil dette gjelde næringsbygg)
8. For andre bygg enn boligbygg, foreslås å øke gebyrene med kr. 2.000,- pr arealintervall i intervallene fra 201 kvm til 1.000 (i hovedsak vil dette gjelde næringsbygg)
9. Gebyr for fradeling av regulert byggetomt økes fra 5.000,- til 5.500,- kr
10. Gebyr for fradeling av uregulert byggetomt økes fra 10.000,- til 11.000,- kr
11. Gebyr for øvrige delingssaker økes fra 5.000,- til 5.500,- kr
12. Gebyr for saker, som ikke arealberegnes, økes fra kr. 5.000,- til 6.000,-
13. Gebyr for utstedelse av ferdigattest i saker eldre enn 6 år økes fra 2.000,- til 3.000,- kr
14. Gebyr for igangsettingstillatelse økes fra 5.000,- til 5.500,-
15. Gebyr for endring av tillatelse økes fra 5.000,- til 5.500,- kr.
16. Gebyr for godkjenning av plassering etter pbl § 29-4 økes fra 1.500,- til 2.000,- kr
17. Gebyr for midlertidig brukstillatelse økes fra kr. 2.000,- til 3.000,- kr.
18. Gebyr for personlig selvbygger og hvor formalkrav ikke er oppfylt økes fra 2.500,- til 3.000,- kr
19. Gebyr for dispensasjoner endres slik:
  - o Dispensasjonssaker som sendes til politisk behandling – gebyret økes fra 7.000,- til 14.000,-
  - o Dispensasjonssøknader som sendes på høring til statlig eller regional myndighet – gebyret økes fra kr. 7.000,- til kr. 14.000,-
  - o Øvrige dispensasjonssaker – gebyret reduseres fra kr 7.000,- til kr. 5.000,-

Øvrige byggesaksgebyrer holdes uendret.

Endringen av gebyrene vil medføre økte inntekter til kommunen, og lavere grad av subsidiering innen sektoren.

Gebyr for saker etter Matrikkelova

Det er inngått avtale mellom Søgne kommune og Songdalen om at oppmålingsforretninger og føring av matrikkelen utføres av Søgne kommunen, se vedtak i KS sakene 123/13 og 014/14.

Avtalen har bestemt at gebyrinntektene tilfaller Søgne kommune. Gebyrene for Songdalen kommune må likevel vedtas av Songdalen kommune. Avtalen har en oppsigelsestid på 6 måneder.

Songdalen kommunes erfaring med etablering av en felles oppmålingstjeneste har vært positiv. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for opprettelse av grunneiendom har blitt vesentlig redusert i forhold til da Songdalen kommune håndterte oppmålingssakene selv. Søgne kommune oppgir at ordinære oppmålingssaker normalt behandles innen 4-8 uker, og aldri over lovens frist på 16 uker.

Søgne kommune har foretatt en selvkostvurdering, og forventer å ligge tett opp mot full selvkostdekning innenfor oppmålingssektoren.

Søgne kommune har foretatt en sammenligning av gebyrer med nabokommunene og noen større bykommuner, se vedlegg. Sammenligningen konkluderer med følgende:

- Søgne kommune har høyere gebyrsatser enn nabokommunene for pkt. 1, 3, 4 (Kr.sand og Lillesand er høyere) og 7.
- Nabokommunene har høyere gebyr for pkt. 2, 5 og 6
- Bykommunene Bergen, Trondheim og Larvik er betydelig høyere på nær sagt alle punkter

I forslag til gebyrregulativ for 2018 legges det opp til at gebyrene senkes, samt at det skjer en sterkere avtrapping ved fradeling av flere tilgrensende tomter samtidig. Eksempelvis vil gebyr for etablering av grunneiendom på 1 mål reduseres fra 29.354 til 22.750. Timespris for arbeider hvor det ikke passer å bruke faste satser reduseres fra kr. 1.853 til kr. 1.300,-. Se for øvrig utkast til gebyrsatser.

Rådmannen ser det som viktig at det er samme gebyr for oppmåling i Søgne og Songdalen, da alt arbeidet utføres av Søgne kommune. Rådmannen foreslår at Songdalen kommune vedtar likelydende gebyrer som Søgne kommune for saker etter matrikkellova.

Gebyrer for seksjoneringsaker

Seksjonering inngår i tilsvarende avtale med Søgne kommune, som oppmålingstjenesten. Rådmannen har etter delegasjon igangsatt midlertidig prøveordning der Søgne kommune utfører seksjoneringstjenester for Songdalen kommune.

Ny lov om eierseksjoner trår i kraft 01.01.2018. Etter de nye endringene vil kommunen få mulighet til å kreve gebyrer som dekker de faktiske kostnadene ved å utføre seksjonering (selvkostprinsippet).

Søgne kommune ønsker å oppnå selvkostdekning på saker etter eierseksjonsloven, og vil derfor foreslå endringer i gebyrene. Følgende gebyrer foreslås:

- Saker uten befaring opp til 3 seksjoner, kr. 11.000,-
- Saker uten befaring, 4-8 seksjoner, kr. 14.000,-
- Fra 9 seksjoner tillegg pr. seksjon kr. 500,-
- Oppheving av seksjonering, kr. 3.000,-
- Befaring kr. 4.000,-.

Rådmannen ser det som viktig at det er samme gebyr for seksjonering i Søgne og Songdalen, da alt arbeidet utføres av Søgne kommune. Rådmannen foreslår at Songdalen kommune vedtar likelydende gebyrer som Søgne kommune for saker etter eierseksjonsloven.

Kommunale VAR gebyrer 2018

Selvkostberegning

I kommunen skal gebyrområdene vann, avløp, renovasjon, feiing og slam beregnes etter selvkostprinsippet.

Kommunen utarbeider årlig en budsjettkalkyle og foretar årlig en etterkalkulasjon av de reelle kostnadene innenfor de aktuelle tjenesteområdene. Dette gjøres for å føre kontroll med at gebyrinntektene ikke overstiger kommunens selvkost.

Som verktøy benyttes et Selvkostprogram som tar hensyn til alle faktorer som innvirker på gebyrene. Verktøyet er laget for å ivareta "Retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester" utgitt av moderniseringsdepartementet i 2014, gjeldende fra 01.01.2015.

Programmet tar utgangspunkt i sist kjente regnskap (2016) og lager en prognose for 2017 basert på regnskap pr. september 2017 (driftsutgifter og gebyrinntekter). Kommunen får da en god oversikt over hele kostnadsbildet, og dette danner grunnlaget for budsjett/gebyrer for 2018.

Dekningsgrad

Alle gebyrinntekter benyttes kun til dekning av direkte og indirekte kostnadene inkl. avskrivninger og kalkulatoriske renter, og kan ikke brukes til å finansiere andre tjenester. Dersom man innen et av budsjettområdene går i pluss, må en benytte overskuddet innen tjenesteområdet. Går en i minus, må en da tilsvarende dekke dette inn innen tjenesteområdet. For å unngå store svingninger i gebyrnivået fordeles over- eller underskudd utover en periode på 3-5 år.

Vann og avløp

Årsgebyret for vann og avløpstjenester betales av alle som er tilknyttet offentlig vann- eller avløpsnett, og består av abonnements- og forbruksgebyr.

Kostnadsnivået innen vann er relativt stabilt.

Gebyrinntektene kan imidlertid avvike en del i forhold til budsjett. Ved gebyrfastsettelse forutsetter kommunen en total vannmengde på ca. 330.000 m³ i året.

Bruker abonnentene mindre vann enn 330.000 m³ får kommunen inn mindre inntekter enn budsjettet, og kommunen får et negativt selvkostfond og gebyrene må økes for å dekke inn dette. Bruker abonnentene derimot mer vann enn 330.000 m³ får kommunen inn mere inntekter enn budsjettet, og kommunen får et positivt selvkostfond og gebyrene kan reduseres. Vannforbruket i 2016 var lavere enn kommunens anslag, dette gjør utslag på gebyrinntektene i 2017 som da ble lavere enn budsjettet.

Gebyrene på vann må derfor økes litt for å dekke inn det negative selvkostfondet. Innen avløp må også gebyrene også økes som følge av negativt fond, samt at kostnader med nytt Vatneli RA og en fremtidig investering på Høllen RA vil øke gebyrene i årene som kommer.

Slam

Slamtømmingen utføres av SJT Miljø AS. Kontraktstid 01.11.11 - 31.12.18. Prisjustert etter SSB's indeks for renovasjonsbiler.

Slambehandlingen blir utført på Støleheia i regi av Avfall Sør AS. Innholdet av tette tanker kjøres til Høllen Renseanlegg.

Her er et positivt selvkostfond som nå nærmer seg null og gebyrene vil måtte økes litt.

Tilsyn og kontroll av mindre avløpsanlegg

Kommunen har etter forurensningslovens § 48 både rett og plikt til å føre tilsyn av private avløpsanlegg slik at bestemmelser og vedtak følges. For å innfri EU's vanddirektiv må kommunen innen utgangen av 2018 ha gjennomført tilsyn for å kartlegge tilstanden på eksisterende private anlegg. Kristiansand kommune tar kr. 500 for et slikt tilsyn og vi velger å legge oss på samme nivå.

Feiegebyr

Kristiansandsregionen brann og redning IKS (KBR) har ansvaret for feiing og tilsyn av piper og ildsteder. Kostnadene fra KBR foreligger ikke. Det er derfor lagt til grunn en økning på 2,5 %. I tillegg kommer kommunens kostnader til lønn og driftsutgifter for den saksbehandling teknisk har med utsendelse av gebyrer.

Kommunen fikk i 2016 kr. 199 512 kroner fra KBR som var vår andel av KBR's opparbeidete fond. Dette var ukjent både da vi beregnet gebyrene for 2016 og 2017. Dette medførte at vi gikk fra et negativt fond ved utgangen av 2015 til et positivt, samt at fondet øker i 2017 ettersom det var forutsatt å redusere et negativt fond. Gebyrene for 2018 må da settes ned for å bruke av fondet.

Renovasjon

I avfallsplanen 2017-2020 legges det opp til at gjennomsnittsgebyr per boenhet ikke skal øke mer enn 1,5 % per år. I og med at Avfall Sør har et positivt selvkostfond, så vil årsgebyret for en vanlig abonnent holdes uforandret på kr. 3.140,-.

Selvkostfond

Fondsoversikt	Vann	Avløp	Slam	Feiing	Sum alle
Fond pr 01.01.17	- 782 514	296 671	57 206	112 994	- 315 643
Prognose bruk (-) /	- 129 179	- 891 837	- 49 943	+ 81 892	- 989 067

avsetning (+) 2017					
Prognose fond 01.01.18	-911 693	- 595 166	7 263	194 886	-1 304 710
Prognose bruk/avsetning 2018	+ 199 730	+ 84 198	-7 195	- 27 468	249 265
Prognose fond 01.01.19	- 711 963	- 510 968	68	167 418	- 1 055 445

Sammendrag årsgebyrer

Totalt årsgebyrer for en vanlig bolig med årlig vannforbruk på 150 m³ (eks mva.):

Tjeneste	2017	2018	Endring i kr	Endring i %
Vann inkl. målerleie	2 776	2 944	+ 168	+ 6,0
Avløp	3 052	3 352	+ 300	+ 9,8
Renovasjon	3 140	3 140	0	0,0
Feiegebyr	344	300	- 44	- 12,8
Sum	9 312	9 617	+ 424	+ 4,5

Øvrige gebyrer

Øvrige gebyrer justeres med 0-3 %. Deflatoren for 2018 er 2,6 prosent hvorav en lønnsvekst anslag på 3 %.

Saksbehandlingsgebyrer ved utslippssøknader og påslipp til offentlig avløp

Med hjemmel i forurensningsforskriftens § 11-4 er det utarbeidet et gebyrregulativ for innkreving av gebyrer for saksbehandling og kontroll av eksisterende tillatelser, påslippvedtak etter § 15A-4, behandling av søknad etter § 12-4, § 13-4 og § 15-4 og for kontrolltiltak som gjennomføres for å sikre at kapittel 11 til 16 eller vedtak i medhold av disse kapitlene blir fulgt.

Saksbehandlingsgebyrer ved opprydding i forurenset grunn

Det er utarbeidet et gebyrregulativ for innkreving av gebyrer for saksbehandling og kontroll ved opprydding i forurenset grunn ved bygge- og gravearbeider.

Punkt 51/17: Nedjustering av prosjektrammer 2017

Bilag

Vedtak FS, 29112017, Sak 51/17, Nedjustering av prosjektrammer 2017

Vedtak FS, 29112017, Sak 51/17, Nedjustering av prosjektrammer 2017

Dato 9. november 2017
Saksnr.: 17/01517-1
Saksbehandler Arild Andresen

Saksgang

Formannskapet
Kommunestyret

Møtedato

29.11.2017
13.12.2017

Nedjustering av prosjektrammer 2017 – investeringsprosjekter i Byggnemnda

Forslag til innstilling

Kommunestyret godkjenner nedreguleringen av investeringsbudsjettet for 2017 med kr 9.200.000 slik det fremgår av saksfremstillingen.

Sammendrag

I følge KRDs veileder datert oktober 2011 skal det hvert år legges frem for kommunestyret forslag til regulering av årsbudsjettet for investeringer slik at årsbudsjettet hvert enkelt år gjenspeiler hva som forventes å bli de faktiske kostnadene i det samme året. Kommunestyret vedtar derfor i desember hvert år en nedjustering av investeringsbudsjettet knyttet til noen konkrete prosjekter. Videre kommer det en tilsvarende sak i januar året etter, der prosjektene foreslås oppregulert.

Bakgrunn for saken:

Det ble gjort et utvalg av de prosjekter som hadde bevilgning i 2017 som var naturlig å regulere. Igangsatte prosjekter, og ikke igangsatte prosjekter som har et prognosetall pr. 31.12.2017 med store avvik i forhold til budsjett 2017 er tatt med. I hovedsak gjelder dette forsinkelser i fremdrift. Dette fører til at det forbrukes mindre enn antatt på prosjektene i 2017, men at dette forventes brukt i løpet av 2018.

Det understrekes at denne reguleringen ikke har noen konsekvenser for driftsbudsjettet, men er en ren regnskapsteknisk justering av investeringsbudsjettet for 2017 i tråd med regelverket.

Tabellen viser de prosjektene som reguleres:

Prosjekt	Prosjekt nummer	Sum bevilgning	Påløpte kostnader	Prognose forbruk 31.12.17	Diff Bevilgning Prognose-kostnad 31.12.17	Nedjustering av ramme for 2017
Greipstad Kirke, Bårehus	4553	1 538	0	0	1 538	1 500
Kirkegårdsområde, Greipstad	4561	11 355	6 282	9 500	1 855	1 000
Finsland skole, ombygging for elever med spesielle behov	42034	4 080	250	500	3 580	3 000
Finslandshallen, sportsdekke	45036	1 882	3	3	1 879	1 800
Nodelandshallen, utbedring av sportsdekke	45037	641	4	4	637	600
Lager Kirkegården	46204	513	0	0	513	500
HPV 06 Utskiftning vannledning	46265	8 293	7 480	7 480	813	800
Prosjekter totalt		28 302	14 019	17 487	10 815	9 200

Budsjettreguleringen skal gjennomføres slik at prosjektenes kostnadsside i sum nedreguleres med 9,2 mill. kroner.

Det presiseres at de samme prosjektene, med samme beløp (med motsatt fortegn), planlegges oppjustert i januar 2018. Dette kommer da som egen sak for politisk beslutning.

Oppsummering:

Rådmannen har ingen merknader og anbefaler at formannskapet fatter vedtak som foreslått.

Punkt 52/17: Økonomiplan 2018-2021 og årsbudsjett 2018

Bilag

Vedtak FS, 29112017, Sak 52/17, Økonomiplan 2018-2021 og årsbudsjett 2018

Vedtak ADM, 22112017, Sak 9/17, Økonomiplan 2018-2021 og årsbudsjett 2018

Vedtak FS, 22112017, Sak 48/17, Økonomiplan 2018-2021 og årsbudsjett 2018

Priser 2018.pdf

Vedtak FS, 29112017, Sak 52/17, Økonomiplan 2018-2021 og årsbudsjett 2018

Økonomiplan med handlingsprogram 2018-2021 (2).pdf

Innspill til budsjettbehandling_ økonomiplan for 2018-2021 og behandling i AMU_Administrasjonsutvalg.msg

Høring på budsjett 2018 fra LO-K, Utdanningsforbundet og NSF

Uttalelse til økonomiplan/årsbudsjett 2018

Dato 8. november 2017
Saksnr.: 17/01206-8
Saksbehandler Arild Andresen

Saksgang	Møtedato
Administrasjonsutvalget	22.11.2017
Formannskapet	22.11.2017
Formannskapet	29.11.2017
Kommunestyret	13.12.2017

Økonomiplan 2018-2021 og årsbudsjett 2018

Forslag til vedtak:

- A. Økonomiplanen og handlingsprogrammet for 2018-2021 vedtas iht. budsjettdokumentet.
- B. Økonomiplanens drifts- og investeringsramme skal legges til grunn ved den kommunale planleggingen.
- C. Årsbudsjettet for 2018 vedtas slik det fremkommer i forslaget til økonomiplanen
- D. Årsbudsjettets nettoramme er bindende
- E. Songdalen kommune skal benytte de nasjonale tilskuddssatser for overføring av tilskudd til de private familiebarnehagene.
- F. Det må i årsbudsjettet for 2018 ikke gjøres vesentlige endringer uten at økonomiplanen for 2018-2021 tas opp til ny behandling.
- G. Bevilgninger gitt til formål ut over det vedtatte årsbudsjettet må ikke gis uten at det samtidig fattes vedtak om hvordan utgiftene skal dekkes på årets budsjett.
- H. Kommunestyrets tilleggsbevilgning kan bare brukes til å styrke et formål som er opprettet. Midlene kan ikke brukes til å opprette eller påføre kommunen en varig økt utgift.
- I. Gebyrheftet (vedlegg til denne saken) vedtas som foreslått for 2018, dersom gebyrer ikke er fremmet som egne saker og vedtatt av kommunestyret.
- a. Praktisk bistand i hjemmet (hjemmehjelp) skal betales etter satser regulert etter grunnbeløpet i folketrygden. Satsene reguleres 1.mai hvert år.
- J. Kommunens satser for økonomisk stønad til livsopphold skal til enhver tid følge statens veiledende satser.
- K. Ved utskriving av skatt på inntekt og formue brukes de maksimale satsene som Stortinget vedtar.
- L. I medhold av eiendomsskatteloven §§2, 3 og 10 skal følgende utskrivingsalternativ benyttes for skatteåret 2018:
- 1) Gjelder alle faste eiendommer i kommunen
  - 2) Eiendomsskattesatsen for boliger er 3 ‰
  - 3) Eiendomsskattesatsen for næring, tomter, verk og bruk er 4 ‰
  - 4) For boligdelen av eiendommer (herunder fritidseiendommer) som ikke benyttes til næringsvirksomhet gjelder et bunnfradrag på kr 300.000 av takstverdi
  - 5) I medhold av eiendomsskatteloven § 7 b) fritas bygning som har historisk verdi for eiendomsskatt.
  - 6) Eiendomsskatten skal betales i fire terminer i skatteåret.
- M. Kommunestyret samtykker i at det tas opp investerings- og startlån i samsvar med budsjettdokumentet med inntil kr 36.381.400. Nye investeringslån avdras over 30 år.

N. Eventuelle salg av faste eiendommer skal som hovedregel gå til nedbetaling av lån, dersom ikke de frigitte midlene ved salg er besluttet brukt til finansiering av nye eiendommer.

O. En bevilgning til et forprosjekt ses i sammenheng med bevilgningen til samme hovedprosjektet slik at gjenstående midler/eventuelle overskridelser skal tilføres eller dekkes innenfor bevilgningen til hovedprosjektet.

P. Skulle Stortingets budsjettvedtak gi økte frie inntekter avsettes dette på disposisjonsfondet. Eventuelle endringer i øremerkede tilskudd går til tilsvarende endringer i aktiviteten på vedkommende formål.

Q. Økning av tilskudd skal budsjettreguleres i hht. kommunens økonomireglement.

Sammendrag

Rådmannens budsjettforslag for 2018 er i balanse. Dette har vært mulig å få til, uten å kutte i tjenestetilbudet. En fortsatt stram økonomistyring og oppfølging av alle enheter er en forutsetning. Det lave rentenivået gjør at det sannsynligvis blir en lav avkastning av finanskapitalen, men samtidig bidrar dette til at kommunen også får lave lånekostnader. Den planlagte byggingen av ny skole på Rosseland er i tråd med kommunestyrets vedtak innarbeidet i budsjettet.

Bakgrunn for saken

Rådmannen skal hvert år legge frem budsjett og samtidig en økonomiplan som gjelder de neste 4 årene. Forslaget til økonomiplan 2018-2021 er laget med bakgrunn i informasjon fra:

- Kommuneplanen for 2012-2024
- Regjeringens forslag til statsbudsjett for 2018
- Kommunens vedtatte økonomiplan for 2017-2020
- Ulike statistikker, prognoser og beregninger knyttet til fremtidig befolkningsutvikling
- Analyser av demografikostnader
- Prognoser på renteutvikling, herunder forventet avkastning og nivå på utlånsrenter
- Regnskapsrapporter fra enhetene gjennom 2017
- Det som gjennom 2017 er gitt av politiske signaler.

Rådmannens forslag til økonomiplan er et selvstendig dokument, og dette saksfremlegget vil derfor bare peke på enkelte forhold, både innenfor drift og investeringer. For øvrig vises til dokumentet «Økonomiplan med handlingsprogram 2018-2021, Årsbudsjett 2018» som følger denne saken som vedlegg. Kommende år vil ventelig oppleves budsjettmessig stramt for de fleste enhetene, og det budsjetterte overskudd er lavere enn det som er ønskelig. Dette gir også begrenset handlingsrom for gjennomføring av mange nye tiltak. Dette gjelder både innenfor drift og investeringer.

Rådmannen har likevel prioritert noen tiltak. Skolerammen er også i år styrket. Rådmannen har også sett behovet for å styrke de samlede rammer til enhetene under «Helse- og omsorgsparaplyen», med bakgrunn i den gjennomførte OU-prosessen der.

Vedlegg:

Priser 2018.pdf

20171108 Økonomiplan med handlingsprogram 2018-2021 (K-styre).pdf

Særlige utfordringer for 2018-budsjettet

- Flommen i månedsskiftet september/oktober 2017 har forårsaket mange skader. Det økonomiske omfanget av disse er ikke klart enda. Bygging av ny bro til Birkelid er prioritert i budsjettet, allerede i 2018, da den gamle hengebrua er kondemnert. Det henvises for øvrig til selve budsjettdokumentet for mer informasjon. På grunn av stor usikkerhet knyttet til grunnforhold, er det på nåværende tidspunkt ikke klart hva slags bro som er mulig å bygge. Det er heller ikke klargjort hva som kan påregnes av forsikringsutbetaling på den gamle broa. Rådmannen har derfor prioritert inn en økonomisk ramme i budsjettet, mest for å peke på behovet. Når endelig prosjekt er klart, vil bygging av ny bro komme som en egen sak for politisk beslutning.
- Den årlige anmodningen fra IMDI om antall bosettinger av flyktninger i 2018 kom etter at budsjettet for 2018 er gjort ferdig. Vi har basert oss på de signaler som har kommet i løpet av året, og har satt opp budsjettet med utgangspunkt i at vi skal bosette betydelig færre i 2018 (30 i 2017). Dette gir oss en inntektsreduksjon i 2018 på ca. 3 mill. kroner. Samtidig er det fortsatt svært mange elever på voksenopplæringen på Birkelid.
- Kommunen innfrir ikke målet om minst 1,75% i driftsresultat.
- Gjelden øker. Dette er særlig tydelig fra 2019 grunnet oppstart skolebygging.

Omorganisering av Helse- og Omsorgsenheten

Som kjent ble det besluttet at den tidligere Helse og Omsorgsenheten ble delt opp i 4 nye enheter; Utvikling og forvaltning, Hjemmetjenesten, Rehabilitering og Institusjon. Av praktiske årsaker gjøres budsjettmessig omfordeling med virkning fra 1.1.2018. Budsjettforslaget bygger på ansvars- og oppgavefordelingen som er besluttet i OU-prosessen. De nye forslagene til budsjettammer er utarbeidet i samarbeid med alle fire enhetene, og det legges til grunn at dette er tilstrekkelige rammer. Rådmannen vil likevel ha et særskilt fokus på disse enhetene og vil komme tilbake til en vurdering av rammen i forbindelse med 1.tertial 2018.

Regnskapsresultat 2017

Det er enda for tidlig å fastslå hvordan året ender. Alle enhetene følges opp månedlig, og tall pr. oktober viser at enhetene samlet sett er i balanse. Det er fortsatt noe usikkerhet hvordan samlet utvikling på skatt og rammetilskudd blir ut året, men så langt har dette vært i tråd med budsjettet. Det er fordelaktig for Songdalen at det skjer en reversering av omleggingen av inntektssystemet i 2017, 2018 og 2019 for kommuner som skal slå seg sammen. Denne ordningen gir Songdalen i overkant av 4 millioner kroner i ekstra rammetilskudd. Videre er det mange andre forhold som påvirker hvordan finansutviklingen blir. Oljeprisen har de siste måneder gått opp. Fra å ligge rundt USD 50 pr. fat, i sommer, er prisen nå omkring USD 58 pr. fat. Den norske kronen har styrket seg noe i forhold til EUR og USD, men ikke så mye som mange analytikere hadde ventet. Oljepris og valutabevegelser er svært vesentlige faktorer for hvordan finansavkastningen vil bli.

Det presiseres at med avkastning i denne sammenheng, så menes urealiserte verdiendringer gjennom året. Pr. 3.kvartal var avkastningen høyere enn budsjettet.